TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western States. The only Finnish Daily in the West. Published Daily, except Sunday, at Astoria, Oregon, by the Western Workmen's Publishing Society.

Office Seventh and Commercial St., Opposite Post Office.

Post Office Address:
TOVERI, Box 99, Astoria, Ore.

EDITORIAL STAFF
Elis Sulkanen, Managing Editor, Sulo Syvänen, Alex Sevo, A. N. Koskela. K. E. Heikkinen

Phone: Office 365, Editorial Dep't 832

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Toverin liikkeen asioita

Western Workmen's Publishing Societyn ja Pacific Development Societyn jäsenet ja osakkeenomistajat kutsutaan näiden molempien yhdistyksien vuosikokoukseen, jotka pidetään huhtik. 2 p. Läheinen entinen toiminta tulee yksityiskohtaisemmin selostetuksi ja osakkeenomistajien arvosteltavaksi. Lähempiä suunnielmia on myöskin tehtävä tulevan toiminnan varalta. Toverin kustannuyhtiön vuosikokousilmotuksessa mainitaan jo kokouksessa esiin tulevista sääntömuutoksista, jotka seuraavat siitä, että järjestömme on purkanut suhteensa sosialistipuolueen kanssa.

Sikäli kuin ilmaistuista mielipiteistä voi päättää ovat osakkeiden enemmistön omistajat täydellisesti S. S. Järjestön omaksumien käsityskantojen kannattajia. Lännellä ei tietääksemme ole yhtään osastoa, joka olisi jäänyt järjestöstämme Waukeganin edustajakokouksen tekemien päätöksien johdosta. Päinvastoin lännellä, jossa yhtiömme osakkeita enimmän omistetaan, on kiihkeästi juuri kaivattu selvää sosialistista suuntaa ja ilmaistu tämä hyvinkin tuntuvina protesteina kaikkia oikeistolaisia ja keskustalaisia virtauksia ja edustajia vastaan, ja juuri se seikka onkin antanut Toverin nykyiselle toimitsijajoukolle valtuudet puolustaa järjestömme asiaa ja sen enemmistön kantaa kaikkia sekottajia ja oikeistolaisia luopioita vastaan. Tosin siellä täällä voi olla joitakin yksilöitä, jotka joko pintapuolisen tietoisuuden takia tai jostakin muusta syystä haluavat lojaalisia suhteita sen aatemailman kanssa, jota esim. Raivaaja edustaa, mutta heidän merkityksensä on pieni ja länteläisten oikeistolaisten, keskustalaisten, tai miksi heitä voisi parhaiten nimittää, kunniaksi on mainittava, että he eivät omaa sellaista innostusta kaikenlaiseen rähjäämiseen ja avoimeen saboteeraamiseen vallankumouksellista sosialismia vastaan kuin mitä heidän toverinsa idässä osottavat.

Odotamme sen vuoksi asiallista ja "rauhallista" vuosikokousta. Alustuksia on osastojen taholta tehty perin vähän. Ja niissä ilmenee, että järjestön kanta saa kiinteää kannatusta. Ei ole näkynyt mitään ankaria "tappelualustuksia". Joitakuita teknillisiä liikkeen asioita koskevia järjestelyjä halutaan muuttaa ja korjata ja sellaisissa suhteissa vuosikokous kykenee saattamaan kaikkia tyydyttäviä tuloksia. Tästä ja myöskin siitä syystä, että ne harvatkin alustukset mitä on tehty, ovat vasta saapuneet käsiimme verrattain myöhään, on johtokunta lehden sisällön, tilanahtauden ja muut teknilliset seikat huomioonottaen, asettunut sille kannalle, että alustukset esitetään ilman julkaisematta vuosikokoukselle.

Meillä on käsillä aika, jolloin voidaan siis tosityöllä käydä käsiksi liikkeen rakentamiseen. Ja siinä suhteessa vuosikokous on tärkeä. Järjestössä elää jotensakin laaja toivo Toverittaren laajentamisesta. Se asia tulee esille vuosikokouksessa. Toverittaren viimeaikainen leveneminen on tuottanut tässä suhteessa suuria mahdollisuuksia, jotka tosin ovat laskettava ja sovitettava laajentamiskysymyksen yhteydessä esiin tuleviin taloudellisiin näkökantoihin ja ennen kaikkea osastojen ja joukkojen tämänpäiväisiin vaatimuksiin ja tarpeisiin.

Kajoamatta lähemmin liikkeemme nykyiseen taloudelliseen asemaan, huomautamme vain, että ne suuret ylimääräiset kustannukset, mitkä ovat liikkeellemme koituneet viime vuoden aikana alituiseen kohoavien raaka-aineiden ja tarpeiden hintojen sekä oikeusjuttujen j.n.e. kautta, eivät suinkaan ole olleet vaikuttamatta taloudelliseen asemaamme. Siitä huolimatta se ei ole huono. Mutta selvää on vain se, että osastojen ja liikettä kannattavien tulisi täyttää ne päätökset mitä osakkeiden lunastamisesta on ennemmin tehty ja muutenkin hyvällä ripeydellä toimia liikkeen edistämiseksi. Tässä yhteydessä on myöskin vakavasti kiinnitettävä huomiota siihen järjestön edustajakokouksen päätökseen, että keskivaltioiden ja idän osastojen velvollisuudeksi asetetaan Pacific Development Societyn osakkeiden osto. Tähän mennessä tämä asia on ollut ikäänkuin hautaannuksissa, mutta asia on otettava esille uudestaan. Vuosikokous tässä suhteessa voi painostaa asiaa.

Työväen sanomalehtiliikkeen menestymisen ensimäinen ja tärkein ehto on se, että se samalla kerralla kuin se vilpittömästi noudattaa terveitä työväenluokan edistysmielisiä katsomuksia, pysyy joukkojen mukana, noudattaa niiden tahtoa ja harrastuksia, että se samalla kerralla saa joukkojen puolelta kiinteää ja ymmärtäväistä osanottoa. Tällainen kiinteä suhde voi olla olemassa vain sen kautta, että joukot mahdollisimman läheltä seuraavat asioita. Ja siitä syystä meistä tunnustaa epäedulliselta esim. suurimpien Californian osastojen päätös olla lähettämättä edustajaa vuosikokouksiin. Suurimmat Californian osastot voisivat mielestämme yhteistoiminnan kautta helposti lähettää edustajansa. Parhaimmatkaan lausunnot ja kirjalliset selostukset eivät korvaa edustajan toimintaa eikä sitä vaikutusta mitä edustuksellista tietä toimien kyetään aikaan saamaan. Me toivomme myöskin että Washingtonin ja yleensä likipaikoilla olevat osastot lähettävät edustajan kokouksiin. Vain sen kautta liikkeen toimitsijoille kyetään selvästi osottamaan joukkojen vaatimukset ja saattamaan niiden toiminta mahdollisimman hyvin tarkotuksen mukaiseksi.

✣ ✣ ✣

Tov. T. A. Johnsonin jäätyä pois Toverin toimituksesta valitsi johtokunta hänen tilalleen entisen Toverin ja Työmiehen toimittajan, tov. K. E. Heikkisen. Uusi toimittaja ryhtyi toimeensa eilen.

YLIPOSTIMESTARIN TALOUSTIETEELLINEN VÄITTELY

Pahanilkisiltä tahoilta on tahdottu useamman kuin kerran antaa meidän tavallisen kansan tietää, että eivät ne hallitusherratkaan ole viisaudessa ja tietoisuudessa päätä korkeampia muita aikalaisiaan. Onpa menty niinkin pitkälle sanomisessa, että Wilsonin hallitusmiehet oppivat Europan maantieteen alkeet vasta viimeisen neljän vuoden aikana.

Nyt kuitenkin ilmotetaan meille, että virasta eroavalla ylipostimestari Burlesonilla ja virkaanastuvalla ylipostimestarilla Will Hays'illä oli keskenään pieni taloustieteellinen väitelmä. Eikä kukaan rohjenne kieltää, etteikö taloustiede olisi yksi mutkikkaimpia ja korkeimpia tieteen aloja.

"Työvoima on ostettava arvoimilla markkinoilla, niinkuin paperia, remmejä tai mitä tavaraa hyvänsä," oli Burleson sanonut.

"Työvoima ei ole tavaraa," sanoi Hays, muistaen tämän joskus jostakin kuulleensa. "Työ on inhimillistä."

"Sitä ostetaan ja myydään," vastasi Burleson tokasevasti, "ja sentähden se on tavaraa. Sillä pohjalla on työvoimaa sentähden käsiteltävä."

Will Hays, uusi ylipostimestarimme, on eteväksi tunnettu politikoitsija, joten hän näki tilaisuuden otolliseksi kasata poliittista pääomaa. Tahtomatta olla taloustieteellinen dogmatiikko, hän sentähden valisti Burlesonia "syvää taloustieteellistä ymmärtämystä" sisältävällä väitteellä, että työ ei ole ollut mitään tavaraa senjälkeen kun Kristus ristiinnaulittiin ja sentähden hän tulee kohtelemaan työväkeä puhtaasti "inhimilliseltä" kannalta, eikä tavaran kannalta. Valitettavasti Hays'in sanontatavasta ei käy selville puhuiko hän työvoimasta vaiko työstä, joten hänen opetuksestaan emme, ikävä kyllä, saa oikeaa tolkkua.

Me tiedämme uuden postimestarin kylläkin ratsastavan Samuel Gompersin kuluneella ja ontuvalla hevosella — sillä Gompers on kumonnut mailman ensimäiset taloustieteilijät väitöksellä, että työvoima ei ole tavaraa (jota sen ei saisikaan olla) — joka etäälle näyttää kylläkin kauniilta. Ei siis ole pidettävä kummana, jos monet postityöläisten paikallisjärjestöt, joiden henkisenä auktoriteettinä on Gompers, ovat laatineet kiitoslauselmia uudelle ylipostimestarille 'valistuneesta kannastaan'. Tosin voitaisiin tämmöisten päätöslauseiden laatimisia ylipostimestarille pitää jonkun irvileuan tuotteena, mutta vakuutamme, että niin ei ole kuitenkaan asianlaita.

HELSINGIN VÄÄRÄT UUTISET

Helsingistä yhä vain tippuu "uutisia" Neuvosto-Venäjän oloista, joissa muodossa tai toisessa provoseerataan ja valehdellaan niin paljon kuin katajaisen kansamme pääkaupungin kynänpyörittäjäin järki mahdolliseksi tekee. Äsken sieltä täytettiin mailmaa uutisilla Neuvosto-Venäjän kukistumisesta ja vastavallankumouksellisten voitoista. Nyt on virta hakemassa uusia uomia. Nyt Helsingin "uutiset" ovat viattomasti kukistamassa Neuvosto-Venäjää bolshevismin "kykenemättömyyteen", sen omiin ristiriitoihin j.n.e. Eilisessä lehdessä oli eräs uutinen, jossa sanottiin, että Venäjän kommunistipuolueen kongressi oli päättänyt m.m. "lakkauttaa ruokatarpeiden hallitukselle ottamisen talonpojilta ja sen sijaan päätettiin kantaa heiltä veroa. Myöskin hyväksyttiin kongressissa päätöslauselma, jolla laillistutetaan vapaakauppa."

Vaikka etusivun kääntäjämme antoi tällekin tilaa, ei se kuitenkaan ole muu kuin tyypillinen "Helsingin uutinen", jonka tarkotuksena on osottaa mailmalle sen aatteen toteutumiste, että sovietismi pikku hiljoilleen siirtyy kapitalismiksi ja että yksityinen omistus ja sille perustuva kapitalistinen tuotanto- ja jakotapa hiljoikseen astuu jälleen voimaan. Monet porvarilliset politikoitsijat kantavat rintansa alla tämänlaista toivoa ja heitä siinä niin hivelevän sievästi avustavat oikeistososialistiset teoreetikot, jotka juuri tässä näkevät mailman imperialistisen toivon toteutumisen mahdollisuuden. Vaikkakaan täällä vielä ei voi olla mitään tarkkaa tietoa siitä mitä mainitun puolueen viimeisimmässä kongressissa on päätetty, meillä on kuitenkin varma tieto siitä, että se ei ole päättänyt laillistuttaa kulashien keinottelua, mutta se on päättänyt kiristää sen veliäkin pienempiin mahdollisuuksiin, niin että sen täytyy loppua kokonaan.

KILPAILU MAILMANVALLASTA

Vielä ammottavat imperialismin provoseeraamat vuoden 1914 mailmansodan ihmiskunnalle tuottamat haavat ja jo syntyy eilisten liittolaisten välillä uusia ristiriitoja, välttämättömät kapitaalin vallitessa. Etenkin on silmiinpistävä etujen ristiriita Englannin ja Yhdysvaltain välillä. Mistä ovat tämän erimielisyyden syyt etsittävissä?

Kiistasta mailman naftan saannista, mailman liikeyhteysvälineistä — ensikädessä valtamerilennätin kaapeleista, mailman kauppalaivastosta, ylivallasta mailmankaupassa — sanalla sanoen, hegemoniasta mailmanmarkkinoilla yleensä ja mailman talouden tärkeimpäin haarain anastuksesta erityisesti. Valaistaksemme kysymystä naftasta esitämme alempana muutamia otteita tarkkatietoisesta englantilaisesta viikkojulkaisusta "Economist".

Viimeaikoina on kysymys naftasta käynyt yhdeksi kapitalistisen mailman tärkeimmäksi probleemiksi. Kysyntä pyrkii ylittämään tarjonnan, ellei se jo ole ylittänyt sitä, etenkin mitä tulee Yhdysvaltoihin, missä tämä tuote hankitaan ja käytetään suuremmassa määrässä. Tiedetään, että vuonna 1921 naftan kysyntä koko mailmassa tulee nousemaan noin 700,000,000 tynnyriin, joista yksin Yhdysvaltojen osalle tulee 565,000,000 tynnyriä s. o. 120,000,000 tynnyriä enemmän niiden omaa tuotantoa, joka nousee 445,000,000 tynnyriin. Puuttuvat 120,000,000 tynnyriä täytyy tuottaa Meksikosta.

Yhdysvallat on pakotettu etsimään uusia naftan saanin lähteitä, mitä tulee Englantiin, niin ei sekään halunnut jäädä avuttomaksi siksi arvokkaaseen tuotteeseen nähden, minkä vuoksi se varusti kokonaisen tutkijaretkeilijäarmeijan etsimään uusia naftaa tuottavia paikkoja Englannissa ja Skotlannissa, mikä työ tuli maksamaan Englannin valtiolle 5,000,000 dollaria. Englanti tarvitsee suunnattomat määrät naftaa.

Ennen sotaa olivat Englannin vallassa tärkeimmät valtamerikaabelit; toisella sijalla tässä suhteessa oli Saksa. Sodan kestäessä anasti meriä vallitseva Englanti Saksalle ennen kuuluneet kaabelit ja mailman tiedonvälitys muuttui siten lopullisesti Englannin monopooliksi. Merikaabelien tärkeys, silmälläpitämällä mailman kauppaa, on tietysti päivänselvä asia ja Amerika pyrkii saamaan muutosta aikaan syntyneessä tilanteessa.

Edelleen huomautetaan mainitussa kirjotuksessa siitä agitatsionista, jota harjotetaan Amerikassa Englantia vastaan kysymyksen yhteydessä amerikalaisen kauppalaivaston lisäämisestä.

Kummassakin maassa omistavat hallitus, merenkulkupiirit, parlamentti, porvaristo ja sanomalehdistö erityistä huomiota kysymykselle merivoimavarustuksista.

Entiset sotalaivasto-ohjelmat loppuunsuoritetaan kuumeentapaisella kiireellä: uusia hyväksytään ja toteutetaan tarmokkaasti käytännössä. Silmänkantamattomia suunnitelmia tulevaisuuden varalta harkitaan.

Amerikka on julkisesti ilmottanut, että sen tärkeimpänä päiväjärjestyksessä olevana kysymyksenä tulee olemaan voimakkaan sotalaivaston rakentaminen, joka menestyksellä voisi ryhtyä taisteluun minkä kolmen merivallan liiton kanssa tahansa.

Samainen on tilanne Englannissakin, vain sillä erotuksella, että vallittuaan ennen sotaa mahtavinta laivastoa mailmassa, Englanti nyt käy tähän kysymykseen käsiksi koko laivaston uudestiluomisen näkökannalta silmällä pitämällä sukelluslaivojen, ilmailulaivaston ja muiden uusien teknillisten keksintöjen yhä lisääntyvää merkitystä.

YHTEISKUNNALLISIA JA VALTIOLLISIA VIRTAUKSIA ULKOMAILLA

Työväenpuolue ja noskelaiset

Näin kirjoittaa Norjan "Social Demokraten":

"Kaikissa puoluekokouksissa tapahtuvissa keskusteluissa on hyvin tavallista, että oikeistososialistit vakuuttavat, että he kaikessa toiminnassaan — ja etenkin kunnallispolitiikassa — pyrkivät yhteistoimintaan työväenpuolueen ryhmien kanssa kaikissa kysymyksissä, joihin nähden periaatteellista eroavaisuutta ei ole olemassa.

Me emme milloinkaan ole näitä vakuutuksia uskoneet. Kristianiassa esim. pyrkii meidän mielipiteemme mukaan oikeistososialistinen ryhmä kaikissa tilaisuuksissa asettumaan taistelusuhteeseen meidän puoluelaisiamme vastaan. Mutta Jeppesenin tapaisen miehen johtamina tulevat he varmaan aina etsimään syytä painostaakseen "anti-bolshevismiaan". Kun hän äänesti varojen myöntämistä kuuluisaa piikkilanka-aitausta varten, niin tiesi hän, mihin suuntaan hän tahtoi joukkojaan johtaa.

Ja oikeistososialistit tulevat kulkemaan voitosta voittoon, josta on porvarillisia puolueita kiittäminen. Taistelussa "bolshevismia" vastaan tekevät oikeistososialistit puskurien virkaa. Kun nousee vaikeuksia eteen, rientävät porvarilliset puolueet heidän avukseen. Ja osottamastaan urhoollisuudestaan palkitsevat oikeistososialisteja runsain määrin heidän hyväntekijänsä ja liittolaisensa.

Työväenpuol. toimitusvaliok. ehdotti, että Chr. H. Knudsen valittaisiin paloviinayhtiön johtokuntaan. Oikeistososialistit ehdottavat Gjösteeniä. Ja porvarilliset puolueet äänestivät yksissä miehissä Gjösteeniä. Hän on ilmoittautunut uuteen puolueeseen, ja heti suhtautuivat häneen suopeasti kaikki sosialistivjholliset.

Ja tämä on luonnollista. Järjestäytyneenä oikeistososialistina tulee Gjösteen ottamaan osaa taisteluun Norjan Työväenpuoluetta vastaan. Suurempaa palvelusta ei yläluokalle voida tehdä. Ja kuta innokkaampi joku on uudessa puolueessa, sitä varmempi voi hän olla yläluokan suopeudesta.

Jeppsenin tapainen mies esim voi yhtäläisesti joutua Työväenpuolueen vihollisten rakkauden esineeksi. Hän on väsymätön. Yksin raitiotieläisten palkka-asiaa käsiteltäessä ei hän voinut itseään salata. Hän teki ehdotuksen, mikä ei ole muuta kuin että ehdotuksen tekijä elämän ja kuoleman uhalla haluaa erota Työväenpuolueen ryhmästä. Hän ei voinut suostua oikeistososialistien ehdotukseen, mutta hän voi vielä vähemmin kannattaa "bolshevikkeja."

Ei ole mitään epäilystä siitä, mihin tämä johtaa. Oikeistososialistit Kristianiassa joutuvat, kuten oikeistososialistit kaikkialla maailmassa, yhä räikeämpään ristiriitaan entisiin puolueisiinsa. Ja taistelun kestäessä lujittuvat ystävyyssiteet porvaripuolueiden ja oikeistososialistien välillä yhä kiinteämmin. Kiitokseksi avustaan saavat oikeistolaiset luut nakertaakseen. Mutta toiselta puolen maksaa tämä heille työläisten luoton. Sen he menettävät."

Vive la Pologne!

Norjan "Social Demokraten" kirjoittaa: Menneinä aikoina, toisen keisarikunnan päivinä, oli tsaari Aleksanteri II käynnillä Pariisissa keisari Napoleon III luona.

Käyntiin olivat syynä kylmät poliittiset suhteet, eikä kumpainenkaan puoli sen kestäessä ilmaissut liiallista sydämmellisyyttä.

Hallitsija Pietarissa ei voinut unhoittaa, että hänellä oli tekemistä vallankumouksellisen hallitsijasuvun kanssa. Esiintymisessään Pariisin hovissa oli hänellä kiusallista asettautua yhdenvertaiseksi ihmisten kanssa, jotka eivät olleet syntyneet valtioistuinta varten. Vaikkapa Bonapartet olivatkin vanhaa aatelia ja Eugenie de Montijo, Ranskan keisarinna, oli yksitoista kertaa Espanjan "grandç", niin eihän kukaan heistä, kuten tsaarin isoäidit ja muut hänen hallitsijasukunsa entiset jäsenet, tappanut liikaasti hallisia vanhempiaan saadakseen aihetta onnellistuttaa pyhää Venäjää väkivallanteoillaan.

Juhlallinen käynti Seinen kaupungissa tapahtui vähän sen jälkeen, kun Puolan kapina 1863 oli verisesti kukistettu. Keisari Napoleon oli tällöin, kuten niin monessa muussakin tapauksessa näytellyt kaksimielistä kantaa. Hän suosi tietysti puolalaisten natsionalismia, mutta jätti sen ilman poliittista apua.

Mutta silloin kuului Pariisissa, kuten niin monessa muussakin paikassa, hyvään vapaamieliseen äänensävyyn tuntea myötätuntoa Puolaan. Ja kun venäläinen tsaari kävi Pariisin Palais de Justicessa niin kohtasi hänen korkeakeisarillista korvaansa huuto: "Vive la Pologne". Tämä jo oli kyllä paha asia. Ei näet ollut sievää esittää "Eläköön Puola" hänen moskovalaisen majesteettinsa läsnäollessa. Mutta arveluttavampaa oli, kun muuan varsin huomaamaton mies huusi: "Heittäkää hänet ulos". Hän tarkoitti mielenosoituksen tekijää, mutta tsaari omisti sen itselleen. Ja hän lähti.

Olisi kyllä mielenkiintoista ryhtyä historiallisesti selostamaan, mistä merkityksestä tämä välikohtaus oli tapahtumain jatkuvalle kehitykselle. Neljä vuotta rauhan solmiamisen jälkeen 1871 selitti näet samainen tsaari viittaamalla bismarkilaiseen sotaan, että Ranskaa venäläiset joukot olivat suojelleet.

Mutta kun toista kiusausta voi vastustaa, niin voi sallia itselleen ylellisyyden joutua toisen uhriksi.

Puola oli noussut jaloilleen, sen tulee jälleen koota voimansa. Se tavoittelee kaikilla aloilla, se koittaa voimiaan sekä oikealle että vasemmalle, kotonaan ei kaatunut yläluokka voi hallita itseään: se voi vain katsella. Maan rajojen ulkopuolella vaanii se rosvousta ja valtauksia.

Ei milloinkaan ole saatu nähdä himokkaampaa luokkaa, ei milloinkaan ole saatu nähdä suurempaa myötätuntoa sen hengenheimolaisten taholta kauempana lännessä.

Marsalkka Pilsudski (vähempi miés ei siihen kyennyt) on ollut Pariisissa. Hän ei saapunut aivan tavallisena puolalaisena, vaan yhtenä niistä pitkäpartaisista mielenvikaisista, jotka kaikista almanakoista ja astronomiasta huolimatta kuljeskelevat kerjuulla Ostrolenkon merkeissä. Herra Pilsudski saapui Puolan valtion päänä ja Ranskan ystävänä.

Hän oli siis herra Millerandin vieraana. Loistavassa palatsissaan vastaanotti entinen sosialisti hallitsevan puolalaisen kaikilla hänen korkeata arvoaan vastaavilla kunnianosoituksilla. Kerrassaan aivan samoin, mitä tapahtui M. de Talleyrand'ille, kun hän saapui helvettiin.

Ja kaikissa niissä puheissa, joita molemmat valtion päämiehet vaihtoivat keskenään — ranskaksi jumala paratkoon — painostettiin, että molemmat tasavallat olivat solminneet lujan liiton molemminpuolisessa puolustustarkoituksessa. Puolan tulee olla valmiina ensimäisen merkin saatuaan heittäytymään Saksan niskaan. Se tulee olemaan korvaus Idässä menetetyistä tsaariudesta. Mutta se on oleva jotain enemmän. Se on oleva etujoukko työläisten Venäjää vastaan. Kautta Europan tulee kajahtaa huuto: — Vive la Pologne!

"Mykkä vuosi"

Sellainen on Unkarissa ollut viime vuosi kirjallisuuden ja taiteen alalla, kirjoittaa Bela Bakozs.

Työväenvallan kukistumisen jälkeen seuranneena valkoisen terrorin vuotena, eivät runoilijat ole runoilleet, eivät maalarit ole maalanneet, eivätkä säveltäjät ole säveltäneet. Mykkä vuosi!

Ja kuitenkin oli viime vuosikymmen Unkarissa voimakkaan taiteellisen luomisen aikaa. Kapitalismin hedelmättömyys, sen turmeltunut murhamaku on mykistänyt taiteen.

Unkarin kansallinen näyttämö ei ole voinut esittää yhtään unkarilaista ensi-iltaa. Maan parhaat näyttelijät esiintyvät muualla — kielellisistä vaikeuksista huolimatta. Etevimmät maalarit ovat muilla mailla. Niin myös kuuluisat säveltäjät. Ja maassa olevien kirjailijain suu on tukossa. — Eivät jaksa laulaa.

Muistuu mieleen suomalais-ruotsalaisen runoilijan Jarl Hemnerin lausunto viime keväänä eräässä Ruotsin lehdessä. Hänhän myönsi, että kovin pian on Suomen "vapaussodan" runous vaijennut. Eikä voi, niin hän sanoi, synnyttää Vänrikki Stoolia sellainen sota, jossa toinen puoli kansaa on maanpettureina.

Tarvitsemmeko parempaa todistusta väitteellemme, että kapitalismi on enää vain kuoleva raato. Sillä ei ole jälellä luovaa, innoittavaa henkeä. Se on kypsä hautaan.

J—i.

Anchorage, Alaska

Täällä viime kesänä katosi tuntemattomalla tavalla tunnettu kansalaisemme, Kalle Ansio, syntyisin Säkkijärven pitäjästä Viipurin läänistä, iältään 40—45 vuotias. Hänen sanotaan olleen varakkaan miehen, omistaen jotain $50,000 kiinteimistöä ja paljon rahoja myös. Hän lähti täältä viime kesänä McGrath-nimiseen paikkaan, yli vuoriston, kävelemällä noin 300 mailin matkalle, jolle retkelle hän katosi. Amerikalaisten mielipide on, että hänet on karhu tappanut, vaan suomalaisten yleinen mielipide on että hän on murhattu ja rosvottu, syystä kun hänellä oli aina tapana kuljettaa päällään suuria summia rahaa, ja nytkin tiedetään hänen ottaneen pankista mukaansa lähtiessään $2,000. Hänellä oli matkoillaan tapana käydä kullankaivajien luona ja ostaa kultahiekkaa heiltä. Noin puolivälissä matkaa eräs Road Housen pitäjä sanoo hänen olleen yön hänen luonaan ja aamulla lähteneen eteenpäin hänen luotaan. Joitain tunteja jälkeen hänen lähtönsä hän kuuli kaksi pyssynlaukausta siltä suunnalta mihin hän, Ansio, lähti. On yleinen tunnettu tapa että ampua kolme laukausta hätämerkiksi, mutta kun hän ei kuullut kuin kaksi, niin hän ei lainannut sille sen enempää huomiota. Jos sanotulla Mr. Ansiolla on sukulaisia, niin ottakaa tämä huomioon.

John Kuuti, Box 1301.

Woodland, Wash.

Rauhantuomari Kirbyn oikeudessa Kalamassa, Wash., t.k. 15 p. paikkakunnallamme asuva kansalainen A. Peltonen nosti vahingonkorvausvaatimuksen Henry Turpeista vastaan, vaatien neljäsataa dollaria katkenneesta, yhdentoista vuotiaan pojkansa kädestä, jonka onnettomuuden Peltonen väitti aiheutuneen siitä, kun Turpeinen oli jättänyt autonsa läpikuljettavalle tielle seisomaan. Sen tähden kaksipyöräiset kärryt meni kumoon, josta oli yllä sanottu ikävä seuraus. Kantajan lakimiehenä toimi E. I. Imus, Kalamasta, ja vastaajan W. W. Sparks, Vancouverista, Wash. Kanne kuitenkin kumottiin aiheettomana ja kantaja joutui maksamaan oikeuskulut. Muutoin tällaiset asiat olkoon opetuksena naapurien välisissä kysymyksissä, ettei turvautua porvarillisten oikeuksien välitykseen, kun jo etukäteen tiedetään, ettei niistä hyödy missään tapauksessa muut kuin lakimiehet, jotka tykkäävät panna tällaisia ilveilynäytäntöjä toimeen työläisten kustannuksella. Kustannukset nousevat joka tapauksessa kunnioitettavaan summaan, kuten yllä sanotussakin jutussa.

Eemeli Mäen poika, Eino, jolta jalka katkesi joku aika sitten, on viety Portlandiin sairaalaan leikattavaksi, koska katkenneet luunpäät eivät ole sattuneet ensikerralla paikoilleen. Sattuma on ominainen amerikalaisille lääkäreille.

Abel Etep on vuokrannut maansa $700 vuotuista vuokraa vastaan. Abel muuttaa perheineen vuokraamalleen maalle. Risutiinan Eemeli.

Eureka, Calif.

Humbolt Co:an puutavaraparoonit ilmoittivat tämän kuun 13 p. täkäläisissä sanomalehdissään, että he ovat pakoitettuja läheisessä tulevaisuudessa ottamaan kymmentuntisen työpäivän käytäntöön, tai laskemaan palkkoja tai panemaan myllynsä seisomaan. Lehtien kirjotuksissa sanotaan, että kun Etelän puutavarateollisuudessa tehdään kymmentuntisia työpäiviä kahden dollarin palkalla, niin täkäläiset yhtiöt eivät voi kilpailla puutavaramarkkinoilla. Lehdissä julaistu kirjelmä oli kolme palstaa pitkä ja sen olivat allekirjoittaneet kaikki tässä kauntissa puutavaraliikettä harjoittavat yhtiöt.

Verner Hill niminen nuorimies paloi t.k. 10 p. ollessaan työssä täkäläisellä sähköyhtiöllä, niin pahoin, että kuoli seuraavana päivänä saamistaan haavoista. Hilliltä jäi jälkeen vaimo ja kolmen vuorokauden ikäinen lapsi.

Tulirokkoa sairastava intiaani haudattiin elävänä. Eräs Samson niminen intiaani ilmoitti sheriffille, että Johannie Armstrom ja Roderick Buckskin noin viikko sitten hautasivat elävänä William Taylor nimisen intiaanin sen tähden kun hän sairasti tulirokkoa.

Alfred Reinberg on myynyt saunan-

sa Mr. Sairaselle. Sairanen tuli tänne hiljattain Astoriasta, ollen välillä jonkun aikaa kuumilla lähteillä hoitamassa terveyttään. Hän nyt aikoo täällä harjoittamaan saunalikettä ja tulee hän ilmoittamaan liikettään Toverissa, joten hänelle sopii antaa kannatusta.

Tovereille Mr. ja Mrs. Sundmanille syntyi poika t.k. 12 p. Sekä äiti että poika voivat hyvin. Sundman sanoi ruvettavan poikaa kutsumaan nimellä Eugene Arnold.

Jokos olette ostaneet juhlajulkaisun "Toveritar kymmenvuotias"? Ellette, niin puhutelkaa Toverin asiamiehiä. Julkaisun sisältö, niin kuvien kuin kirjoitustenkin puolesta, on erittäin arvokas. Julkaisun tulisi jokaisen suomalaisen työläisen ostaa.

McMurray, Wash.

Tämä talvi on ollut perin huono kahdestakin syystä. Ensiksi kaikki työt ovat seisoneet, joten työläiset tässä niin kehutussa yhteiskunnassa ovat saaneet kärsiä vilua ja nälkää. Se on ollut kyllin raskasta yksinäisille, mutta vielä raskaampaa perheellisille. Kuinka kipeästi se koskeekaan isän sydämeen, kun hän näkee perheensä kärsivän puutetta, eikä voi sitä työttömänä ollen auttaa. Toiseksi siitä syystä, kuin on aina vaan satanut, joten eivät nekään, jolla on pieni maapala, ole voineet tehdä kotona työtä, vaikka siihen on ollut riittävästi aikaa.

Sisäänmurtoja on tapahtunut täälläkin paikkakunnalla kaksikin eri kertaa. "Parker Bell L:ber Co." ja English Co:an tukkikämpiltä oli vietty ruokatarpeita oikein tuntuvasti. Huono aika ja siitä johtuva nälkä tietysti pakoittaa tuollaisiin tekoihin, eikä niin sanottu moraalittomuus.

Toveri John Pasma perheineen muutti täältä uudelle maatilalleen Rosburg'iin, joka on lähellä Astoriaa, Washingtonin puolella jokea. Toivomme sinulle ja perheellesi onnea ja menestystä ja sovinnollisia naapureita, joista ilonne ja onnenne on paljon riippuvainen.

Hevonen paloi Parker Bell L:ber Co:n vanhalla tukkikämpällä. Jotkut metsästäjät olivat ottaneet Earl Klingger'in hevosen ja teljenneet sen vanhaan kämppään ja lähteneet sitten vuoristoon metsästämään. Kun he saapuivat takaisin, oli kämppä ja hevonen palaneet. Lasten lailla kai olivat tulta käsitelleet.

Onko Toveri keltainen? Olen kuullut monen I. W. W:n aatteita kannattavan henkilön sanovan Toveri lehteä keltaisten äänenkannattajaksi. Toiset sitä sanovat porvarilliseksi. Kuulkaapas mitä minä sanon siitä teille. Jos Toveri-lehti on ennen ollut keltaisten lehti, niin ei se ole sitä enää. Toveri on nykyään radikaalisempi lehti kuin "Industrialisti". Lukekaa ja tutkikaa ensin ja arvostelkaamme sitten vasta.

S. osasto oli täällä ennen olemassa, vaan jo aikoja sitten on se kuollut. Syyt osaston kuolemaan ovat monenlaiset. Ensiksikin se kun kylänmiehemme saivat sellaisen mielettömän päähänpiston, että osastomme on toimittava englanninkielellä ja kun emme englanninkieltä ymmärtäneet, niin oli aivan luonnollinen asia ettei se ketään innostanut kuin sosialismin ydintä päästy ymmärtämään. Toiseksi voin mainita mielipiteissä tapahtuneen suunnan muutoksen. Keltainen puolue ei enää saanut kannatusta. Kolmanneksi voin mainita eripuraisuuden, joka pirstoi osaston, sysäten sen lopulta haudan partaalle johon se lopulta vajosikin. Sehän on vanha totuus, että "vihahajoittaa ja ystävyys rakentaa." Tunnettakoon nuo sanat S. S. Järjestössä, ettei siinä enää hajaannusta tapahtuisi.

Toveruuden, oikeamielisyyden ja järjen seuraamisen puolesta.

M. L—a.

Red Lodge, Mont.

Työn uhri. Joe Ward, englantilainen, joutui surullisen tapaturman uhriksi täällä olevassa Sunset kahvannossa aikaiseen aamulla, t.k. 12 päivänä. Hän oli niin sanottuna kaasupaasina ja laskeutui kello 3 aikaan aamulla tarkastamaan jos kaikki rummat ovat vapaat kaasusta. Jotenkin oli hänen käyttämänsä sähkömoottori joutunut epäkuntoon, ja hän oli joutunut sen alle, palaen niin pahasti, että kun työtoverit hänet löysivät, oli henki hänestä jo lähtenyt. Häneltä jäi vaimo. Lapsia ei heillä ollut. Se oli hänen vuoronsa; kuka on seuraava, joka täällä joutuu uhraamaan henkensä kapitalismin alttarille, sitä ei tiedä ennen kuin näkee.

"Rautaportit" näytelti in S. S. osaston toimesta täällä sunnuntaina, t.k. 13 p. Väkeä oli kohtalaisesti. Se oli ensimmäinen kappale osastolla nykyisen toimintansa aikana.

Seuraava iltama tullaan pitämään Karjalan Työkommuunin hyväksi. Kuulin huvitoimikuntalaisten kehaseen, että he laittavat silloin oikein hyvän ohjelman. He kuuluvat laittavan kaksi oikein hyvää pikku näytelmäkappaletta siksi illaksi ja kuulevat pitävän iltaman täällä ja myös Laksin haalilla. Aikaa en tiedä vielä sanoa, mutta kyllä kai huvitoimikunta sitte ilmoittaa lähemmin, kun